

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opraviščno
administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.,
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljati
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolnem trgu
hiš. št. 284.

Izhaja potrikokrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Papež pa liberalci.

Posebno znamenje novošegnega liberalizma je nesramno zabavljanje zoper katoliško cerkev, duhovstvo in rimskega papeža in liberalno ljudstvo je že tako zelo pokvarilo svoj okus, da mu le tisti članki dišé, ki so zabeljeni z debelimi psovskami zoper cerkev in papeštvo. Pošten človek, kteremu je za pravico in resnico kaj mar, se mora tega časnikarskega tolovajstva sramovati, in s studom obrniti se od stranke, ki se imenuje liberalno, pa se tako neliberalnih pripomočkov poslužuje!

Med temi poštenjaki odlikuje se posebno vrednik dunajske „Reforme“, znani Schuselka, čigar sodba je tem veljavnejša, ker še katoličan ni, ampak protestant. Posebno pomenljiv je neki članek v zadnji (27.) številki njegovega lista, kterega hočemo svojim bralcem ob kratkem podati, da bodo tem pravičnejše sodili o tistih proticerkvenih mazačih, ki se predrzno celo še med katoličane štejejo.

Med tem, ko Bismarkovci svojemu lahkovernemu ljudstvu dopovedujejo, piše „Reform“, da papeštvo je čisto ob tla in obstoji le še po imenu, vède se posvetne svoje oblasti orpani v Vatikanu zajeti papež tako ponosno, da največi posvetni vladarji strmé. Reči smemo, da je papeštvo v svoji sedanji stiski večje, kakor ob času najmogočnejšega svojega veličastva. Ravno sedaj kaže se imenitna nepremagljiva duševna moč te vesoljne naredbe. Kaj je proti milijonom zvestih katoličanov peščica nekterih odpadnikov! Le pogledjmo nazaj v Lutrove čase. Koliko je bilo tedaj odpadnikov, dasi se jim je bilo posvetne oblasti bati! Zdaj se jim je

pa ni treba ne le ne bati, ampak še prigovarjajo jih k odpadu, kateri jim obeta dopadajenje višjih in posveten dobiček, pa se vendar zvesto in trdo drže katoliške cerkve in nje-nega glavarja.

To je čez vse čudna, velikanska prikazen, kar cerkveni nasprotniki tudi z veliko jezo pripoznajo. Pa delajo se, kakor da bi tega ne vedeli, vedevši, da to je velika zmaga katoliške cerkve, pa živ dokaz sramotnega propada njenih nasprotnikov. Pa prisiljeni so zaznamovati nove zmage cerkvene; sicer se pri takih prilikah posmehujejo pa zabavljajo, vendar sami pričajo, da je istina, kar skušajo tajiti.

Bismarkovci skrivajo propad svoj s tem, da sem ter tje oznanujejo, da si Pij IX. prizadeva sprijazniti se z Laško in Nemško. Tedaj on, zelo užaljeni in oškodovani del, naj bi iskal sprave! Pač pa so drugi večkrat že skušali papeža pripraviti do sprave, toda take poskušnje so spodletele, se ne bodo nikdar posrečilo, ker se ne morejo. Laška vlada je že javno pripoznala, da je trkala na vati-kanska vrata ter ponujala spravo, da ji pa ni nihče odprl. Res je tudi, da vest Viktorija Emanuela teži vse, kar se je v kljub narodne veličanosti Italije papežu in papeštvu krivičnega zgodilo, srečen bi bil, ako bi mogel najti kak „modus vivendi“, spraviti se s cerkvijo, s papežem. Kralj sam je iskal sprave, prav kakor ministri njegovi, a vsi brez vspeha. Sovražno stališče, na katero se je nova kraljeva vlada nasproti papeštvu vstopila, je narodnemu kraljestvu v največo škodo, to se bo, ne dolgo do tje, na strašen način pokazalo.

Kar se tiče Nemške, je pač treba želez-

nega čela, da se govori o prizadevanji papeževem za spravo, dokler se verni in duhovni katoliške cerkve z nepremakljivo stanovitostjo boré proti sili in se s pobožno vdanostjo podajajo mučenstvu. Vsak pameten človek že zdaj spozna, da bo prusko-nemška vlada morala iskati sprave s papežem, ne pa narobe. Saj je mogočni državni kancelar v javnem zboru sam pripoznal, da se je obrnil do kardinala Antonellija s prošnjo, naj bi on papeža pregovoril, da bi na katoliško opozicijsko stranko pomirljivo vplival! Pritem je Bismark pravil, da je bil Antonelli ž njim enakih misli ter da mu niso bili zvesti pruski katoličani prav nič všeč. To pa je rimska kurija prav odločno zanikala, ker je bilo izmišljeno. Kako zelo so si v Berlinu želeli prijaznega „modus vivendi“ s papežem, to se je pokazalo tudi, ko so hoteli papežu dati nemškega poverjenca, kterega pa Pij IX. ni sprejel. Zdaj se Bismarkovcem zdi, da je papež pripravljen k spravi, zato ker je knezoškof breslavski neki ukazal občinam škofije svoje voliti zastope za gospodarstvo s cerkvenim premoženjem, kakor to nova postava veleva. Če se je to zgodilo in se sploh godi, se gotovo papežu tudi prav zdi. Ali v tem ni še pripoznanja pravne veljanosti dotične postave. Tudi liberalci se ravnajo po marsikteri postavi, ne da bi v principu pripoznali pravno veljavnost njeno. Katoliški cerkvi na Pruskem gre tu le za to, da ne bi prišlo gospodarstvo s cerkvenim premoženjem polnoma državi v roke.

Papež Pij IX. je odločno izrekel nedavno, da on ne išče sprave. Povedal je namreč v dveh nagovorih do domačih in tujih kardinalov

Omnibus.

(Spisal Obadovič.)

Politični list „Sl. Narod“ je imel 29. jun. iz Cerknice dopis, ki ima v sebi toliko političnega zadržaja, kolikor ima komar sala. Dolgega dopisa kratki posnetek je: — V Cerknici fanatični dekan ni hotel za botra sprejeti človeka, o kterem je po fanatičnem kapl. Erkerju izvedel, da ne veruje papeževske nezmotljivosti. Vsled tega maha dopisnik z debelim kolom po „farškem fanatizmu“ in takošne nauke daje fanatikom: „Ako hočete dogmo o nezmotnosti papeža pri ljudstvu ukoreniniti, ne delajte „tako“! Spomnite se, da o priliki, ko je bila postala resnica, da je Marija brez madeža spočela, nij bilo take agitacije za to, in ljudstvo se je tiho udalo. Kdo je tistikrat politično inkviriral botra ali botro, ki sta vedel dobrotnika krščencu, če na to verjameta! Da pa ne gre pri „nezmotnosti“ papeževaj tako gladko, krivo je vse drugo; in največ kar vam pri tem ovire stavi, je „naša zdrava pamet“. — — —

Bralci! kaj gledate te nauke in napotke

tako čudno, kakor vol novo leso ali mlado mače devetega dne? Velik prerok je vstal med nami; njegov oglas se že razlega po Sloveniji in kmalo se bo razlegal po vsem širokem svetu. Nauki, pečeni čisto na novo! Dogmatika, čisto nova! Spodobno in vredno je, da primemo leščerbo svoje bolehne pameti in ogledamo verske nauke zdrave pameti. Začnimo!

Katoliški svet je bil doslej teh misli, da je pred kakimi 20 leti razglašena bila resnica: Marija je brez madeža izvirnega greha spočeta; — a notranjski prerok katoličane z vilami potegne iz globoke zmotne, rekši, da je bila razglašena resnica: Marija je brez madeža spočela. O notranjski prerok! kako dober si! Nam, ljudem črvojedne pameti, rešetove pameti v spomin kličeš resnico, katero smo v svoji pozabljivosti zamenjali za neko drugo. Oj, strašne pozabljivosti! oj, grozne zmotne! Še tega nismo vedeli, kakošna resnica je bila pred 20 leti razglašena! — Je to odpustljivo? Ne, ne in zopet ne. Kolika sreča za katoliški svet, da se je iz notranjske pušče razletel glas: Zapišite si debelo za ušesa nedavno postalo resnico — Marija je brez madeža spočela! — — —

Drugi nauk, ki izvira iz debele, zdrave pameti notranjskega preroka, je: verske resnice postajajo na besedo papeževsko.

Katoličani! vi ste doslej mislili, da cerkev le razglasuje kot resnico to, kar je bilo že prej resnično. O zgoraj navedenem nauku ste mislili, da je že pred razglašenjem papeževem bilo res, da je Marija brez madeža spočeta; pa notranjski prerok vas podučil drugač. On pravi, da je dotični nauk resničen postal še le na papežev izrek; tedaj poprej ni bil resničen. Ali ni to napačno od vas, da vi papežu pripisujete nezmotljivost v razglaševanju verskih resnic kot resnic; ko narobe notranjski prerok pripuščja papežu moč delati in kovati resnice, kjer jih ni bilo prej? Tako je! Po nauku prerokovem je v Rimu kovačnica, kjer v papeževih rokah postajejo resnice, kakor v kovačevih rokah podkove. Tega katoliški svet ni vedel do današnjega dne; povedal mu je še le slovenski prerok.

Tretji nauk notranjskega preroka je: zdrava pamet je zoper papeževsko nezmotljivost. — Kako je katoličanom pamet mogla tako oboleti, oslabeti in ovoideneti! Od prvih časov do današnjega dne so se verniki pri

in plemskih deputacij, da so ga hoteli nekteri zapeljati k spravnim načrtom, ki bi mu bili vzeli mir življenja in vesti. Lahko je razumeti, da so nekteri teh misli, da bi se papež vendar-le zamogel sprijazniti z novimi razmerami, ker se morajo tudi posvetni vladarji podati dognanim rečem. Taki ljudje nimajo pravega pojma o bistvenosti papeštva in o dolžnostih papeževih. Papež je to sam izrekel, da namreč sprava, kakor si jo ti mislijo, ni nikdar mogoča; če bi se on ali kdo njegovih naslednikov spravil z Laško ali Prusijo, kakor ste zdaj, bi pripoznal, da je prav, kar se je cerkvi krivičnega zgodilo, in papeštvo bi odpadlo samo od sebe, ker bi bistvenost katoličanstva izdalo.

Že večkrat je počil glas, da se ruska vlada in rimski stol pogajata, da bi se razmere katoliške cerkve na Ruskem vredile in nekatere različnosti poravnale. Sovražniki cerkve tega niso hoteli verjeti, zdelo se jim je nemogoče, da bi se mogel mogočni samovladar vseh Rusov „ponižati“, da bi se pogajal s papežem, oziroma, mu kaj odjenjal. A vendar je na tem nekaj resničnega.

V cerkvenih zadevah dobro podučeni časnik „Monde“ pritrja, da je res rusk poverjenec pri kardinalu Antonelliju, ki se ž njim pogaja, in da sta se že o nekterih rečeh dogovorila drug drugemu nekaj odjenjavši. Pogovoranje se tiče večidel le razmer med ruskimi duhovskimi oblastnjami in papežem. Če tudi to ni posebne važnosti, pa vendar-le priča, da je Rusije politika proti katoliški cerkvi pruski ravno nasprotna.

V Madridu se je zgodilo nekaj, kar naše Bismarkovce na moč jezi. Španjski minister-ski predsednik Canovas del Castillo je pri diplomatskem obedu napil „svojemu kralju prijaznim in ž njim združenim vladarjem.“ Na to napitnico je odgovoril v imenu vladarjev papežev poslanec! Med španjskemu kralju prijaznimi vladarji se pa nahaja tudi Viljem I. in tako je naredil se papežev poslanec tudi zastopnika nemškega cesarja. To je za ušesa Bismarkovcev res nezasišano! Ravno to pa kaže, da so pri onem obedu zbrani diplomati, med katerimi je bil gotovo tudi zastopnik Nemčije spoštovali papeževga poslanca in mu prepustili odgovor na napitnico. Ker je pa španjski minister napil vsem kralju Alfonsu prijaz-

nim vladarjem, zato papežev poslanec v odgovoru ni mogel reči: „zahvaljujem se v imenu vseh vladarjev, izvzemši nemškega cesarja.“

Sploh pa jezi Bismarkovce vse, kar kaže, da papeštva še ni konec. Pa jih bo še marsikaj jezilo, kar se papeža tiče.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. julija.

Avstrijske dežele.

O političnem stanju piše se „Politiki“ z Dunaja: V merodajnih krogih se nekaj pripravljajo, kar se nemško-liberalni stranki prav ne prilega in so se že slišale besede, ki pričajo, da politična sprememba je že blizu. Shod vladarjev na Českem, strašno gmotno pomanjkanje, ki žuga decimovati najpremožnejše kroge, fiasko katoliško-državne stranke, velika politična goljufija, s katero so ogerski levičniki oblast dobili v roke in Deakovce do dobrega potlačili; množenje silno nevarne pruske propagande ne samo med vseučilišniki, ampak celo že v otročjih krogih na naših srednjih šolah; vse to priča, da tako dalje ne more biti. ... Pravijo, da ali Hohenwart ali pa grof Taaffe pride na krmilo in pomenljivo je, da celo strogi ustavoverci trdijo, da bi z veseljem pozdravili ministerstvo Hohenwartovo, če bi le vlado nastopilo s pripravnim gospodarskim programom in pošteno pa ne prestrašeno skušalo odpraviti materijalno škodo. Tudi drugi listi pišejo, da se govori o ministerski krizi, ki se bode vsled obravnave o colni in kupčijski zvezi ali na Dunaju ali pa v Peštu izvršila.

Na Dunaju so te dni odprli bolnišnico za otroke. „Z zadostenjem poročamo“, piše „Reform“, „da se je bolnišnica po cerkvenem obredu blagoslovila. To je sedaj v novem svobodnem Dunaju redko. Sploh se omikani svobodi cerkveno blagoslovljenje dobredelnih in šolskih zavodov zdi nepotrebno, katoličanom namreč; protestanti in Judje pa še nekaj držé na vero.“

„Čeh“ na čelu lista št. 153. piše: „Zarad poročila o pogrebu kronanega kralja Ferdinanda Dobrotljivega bil je naš list včeraj in predvčeranjem zaplenjen. Z žalostjo tedaj oznanujemo, čitateljem svojim, da zaradi teh razmer, ako hočemo sploh, da „Čeh“ izide, o

notranjski prerok bi vas učil zdrave pameti, kakor nas. Prva lekcija na poti učenosti, ktero bi vam dal, bil bi dokaz, da nimate zdrave pameti, da nič ne veste. Kako bi bil rajski Sokrat vesel, ko bi izvedel, da vas notranjski prerok po njegovem napotku uči na podlagi vse modrosti: na izpoznanju, da nič ne veste!

Do današnjih dni so duhovni ošabno mislili po Preširnovem nauku: kopitar sodi naj kopita, ne krščanskega nauka; češ, marsikteri posvetni kopitar, ki nosi glavo po koncu in méni, da se je modrosti nasrkal iz Salomonove steklenice, ne zna malega katekizma. A zdaj jih je notranjski prerok podučil o nasprotnem. Posvetnjak, kteremu duhovni boje s pravico odrekajo znanje malega katekizma, povzdiguje svoj glas in mogočno podučuje o katoliški veri največje učenjake. Ta pogum ne irvira, kakor bi kdo mislil, iz nevednosti ali predrznosti, ampak iz mogočnega vira debele, zdrave pameti. — Vse to kaže žalostno resnico, da vsi katoličani skup nimajo toliko zdrave pameti, kakor je ima muha, ki se v zelju skisa in skuha; notranjski prerok je ima pa toliko, kakor bi je dan na dan po železnici iz nebes dobival po kakih pet vagonov.

pogrebu ljubljene kralja ničesar več pisati ne moremo. — Cesarica Marija Ana bode po poročilu „P. Lloyda“ tudi zanaprej ostala v Pragi.

Vnanje države.

Francoska narodna skupščina še zdaj ne ve, kaj naj stori, ali naj se razide, ali naj zboruje še dalje. Desno središče pa stranka Lavergneva ste sklenila vprašanje o razrešnji skupščine še le spraviti na dnevni red, ko bode volilna postava dovršena. Levičniki pa hočejo te dni staviti predlog, da naj se skupščina razide meseca oktobra. — Policija se je zopet enkrat prav hudo opekla. Prijela je bila namreč očeta Don Karlosovega, ki se je hotel čez Francosko podati v Trst in tirala ga v Boyonne, kjer so ga pa takoj izpustili.

Iz Španjskega se poroča, da ni res, da bi bil Jovellar 29. p. m. potolkel Dorregaraya. Prijel je bil pri Vista-Belli le prav majhen oddelek njegove armade, ki se je pa tako hrabro bojeval, da jo je moral Jovellar ukreniti na stran. Savalls se je združil s Castellsem pri Leridi in namerava vdariti proti Ebru ter združiti se z Gamundem in Dorregarayem. Don Karlos stoji z 20 batalijoni in 17 topovi v menski dolini in jo bode mahnil proti jugu. Vse to kaže, da se Karlisti zopet pripravljajo na odločno bitvo, in če zmagajo, jim bode pot proti Madridu odprta. Med Alfonsisti pa je prepir in razprtija, v San-Sebastianu je odstopil civilni governer z vsemi mestnimi svetovalci, ker jih ni volja pokornim biti vojaškemu governerju, ki mesto tako slabo brani, da Karlisti bombe mečejo va-nj, kadar se jim zljubi.

Izvirni dopisi.

Iz ljubljanske okolice, 7. jun. (Šolske globe.) „Nikakor ne morem otroka redno v šolo pošiljati med tem časom, ko je košnja in žetev“, pravi neka mati pisavcu teh vrst, in na opombo, da bo morala plačati globo, odgovori, da je ravnokar plačala 1 gl. in ko ji rečem, da pridejo 2, 4 ali celo 5 gl., pristavi: „Naj pride, kolikor hoče; naj nam prodajajo; kar ni mogoče, ni mogoče. Sin mora pasti, malega otroka brez varuha ne morem in ne smem pustiti, pri njem je hči; jaz in mož pa morava delati, če hočemo živeti.“

Ko bi imeli le količkaj zdrave pameti, razumeli bi migljaj, ki ga nam notranjski prerok daje s pametjo zdravo; in ta je? Izvolimo ga in razglasimo kot nezmotljivega učitelja krščanskega nauka, kajti on edini je za to sposoben, ker ima on edini zdravo pamet. Ves katoliški svet, ki žalibog nima trohice zdrave pameti, naj bi v svesti si duševne svoje slabosti poslal deputacije v notranjsko puščavo, ki bi iskale notranjskega preroka, morebiti ga najdejo v kaki skalnati luknji z brado komolec dolgo, kjer premišljuje verske resnice in jih zapisuje v novo sv. pismo, ki je pa „Slov. Narodu“ podobno, kakor jajce jajcu. Deputacije naj bi mu prepohlevno poljubile konec dolge brade in ga ponižno prosile, naj sestavi popolni katekizem zdrave pameti; prosile naj bi ga tudi, naj bi se vsedel vrh Triglava, od koder bi mu nauki o katoliški veri nezmotljivo izhajali iz nezmotljivih možgan in plavali čez široki svet v veliko srečo bolnoglavcev.

Blagor nam, šuploglavcem in puhloglavcem! — Solnce zdrave pameti že vzhaja na notranjski pušči! — Notranjski prerok izpušča svoj glas! — Živijo! slava mu! Na zdar!

Delavcev ni lahko dobiti, tudi jih ni s čem plačati.“

Neki mož mi je pa ta le račun naredil: „Če delavca najmem, me stane 1 gl. na dan; če pa delam s sinoma, ki morata še v šolo hoditi, ravno to opravi kakor s slabim delavcem; če je tedaj treba tudi globo zavoljo šolskih zamud plačati, je še vedno lažje in ceneje kot najemanje.“

To slišavši z ramo zmajem in grem svojo pot; spoznal sem namreč, da šola je kmetom postala sitnejša kot cesarski še tako veliki davki. Brezpogojno siljenje v šolo do 12. ali 14. leta je za kmetijstvo pogubno, če se ozira na okoliščine kraja in letnega časa. Dotični paragraf v šolski postavi ne velja nič in kmečki poslanci imajo sveto dolžnost prizadevati se, da se spremeni tako, da ne bo kmečkim ljudem potreben poduk trpel škode, zraven pa tudi hiral tvari blagostan. Človek ni zarad šole, temuč šole so zarad človeka, in kjer bi gmotni stan dotičnih rodovin prehudo imel trpeti, mora šola odjenjati. Prepričan sem, da bodo drugi bolj zmožni nasvetovali potrebne reči, vendar pa tudi jaz sprožim neki predlog, ktere ga naj drugi presodijo, ali popravijo, ali z boljšim nadomeste, da se le že zavoljo plače učiteljske težko šolsko breme polajša, ki je pa še težje zarad siljenja v šolo hoditi. Da to siljenje ni naravno, ki bi s časom imelo dobre nasledke, priča že to, ker bi bilo treba izmed sto otrok gotovo 95 jih kaznovati z denarjem zarad šolskih zamud, ko bi se ta postava po vsi sili izvrševala, in ko bi si učitelji upali vse zamude vsih otrok dotičnim predstojništvom naznaniti. Slišal sem, da te globe bodo glavnica za učiteljsko pokojnino. Ne zavidam jim je, ker krvav denar je! Tudi se boje ta glavnica neverjetno hitro množiti. Ko bi nam deželni blagajniki naznanili, koliko znašajo vsako leto te globe, akoravno se postava ne izvršuje po vsej ostrosti, mislim, bi marsikom lasje se ščetinili.

Vendar hotel sem govoriti, kako bi se ta postava zboljšala. Pred vsim drugim trdim, in mislim, da tudi drugi ljudje mi bodo pripoznali, da najbolj in najprvo se ima gledati na znanje, ki si ga ima človek v šoli pridobiti, ne pa na leta, ktere naj tam presedi.

Prvič tedaj naj se na tanko določi, katero znanje se ima od otroka terjati, preden šolo zapusti. Ko je to določeno, naj se v drugič privoli otrokom, da ko si pridobé zahtevane vednosti, smejo iz vsakdanje šole izostati. Kar pa zadeva kolikost vednosti, ki se imajo od otrok zahtevati, opomnim le na čudne prikazni, da otroci po izstopu iz šole, ko so 3, 4 ali še več let šolske klopi drgnili, ne znajo brati; in te prikazni niso tako redke kot bele vrane. Mislim, da to pride od tedi, ker imajo otroci silo slabo glavo, pa še slabejšo voljo se kaj naučiti; tudi starši doma se ne zmenijo toliko, če se nauči otrok brati, temuč kedaj ne bo več siljen v šolo hoditi. Ko bi se pa zahtevalo od vsakega otroka, preden sme šolo zapustiti, najmanj da zna brati, pisati in računati, tudi če bi moral hoditi v šolo do 15. ali 16. leta, kako bi starši potem gledali na otroke, da bi se hitro vse to naučili! Starši bi skrbeli, da bi po zimi njihovi otroci, in sploh kadar jih manj potrebujejo, se pridno učili, da bi bili v stanu narediti skušnjo iz zahtevanih predmetov. Tako bi bilo vsaj skrbnejšim staršem pomagano; tudi bi potem njihovo sovraštvo ne zadelo najprvo šole, temuč le lenobo njihovih otrok.

Iz Trsta. 7. julija. — Nisem si mislil, da bo na moj zadnji dopis v zadevi novega slova časopisa prišlo „ex offi“ od strani tajništva našega političnega društva „Edinost“ tako dolgo pojasnilo in sicer zato ne, ker je bil moj dopis dosti jasen. Tudi ga pojasnilo g. Dolinarja kot društvenega tajnika ni nič bolj pojasnilo. Poglavitne reči, namreč da so v zadnjem tako imenovanem občnem zboru pričujoči društveniki že napovedani list „Edinost“ ustavili, tabor pa odložili, g. Dolinar ne taji, ampak skuša samo ta sklepa opravičiti.

Naj bi se stranke na Slovenskem združile in naj bi razprtija nehala, to je gotovo želja vsakega pravega rodoljuba, ker vsakdo mora pripoznati, da le v edinosti je moč in da si Slovenci z neslogo grob kopljemo. Pa to je vprašanje, ali pridemo k pravej spravi in edinosti Slovenci, vsaj tukaj na Primorji, ako se namenjeni list s „Sočo“ združi? Jaz mislim, da ne. Gosp. Dolinar je v svojem poslanem pojasnilu prezrl poglavitno stvar, namreč pogoj „Svočje“, naj bo skupni list vredovan po „s v o b o d n j a š k i h“, t. j. strankarskih načelih. Če mi ta pogoj sprejmemo, izrečemo se s tem očitno za privržence liberalne stranke. Tudi to ne velja, da bi bil le „Edinosti“ odločeni oddelek vredovan v duhu sprave, ostali del lista pa po načelih ene stranke, ker s tem bi se vendar-le strankarska načela tržaškimi Slovincem vsilovala. Dalje moramo pomisliti, da je Trst za Slovenijo jako važno mesto in da imamo tržaški Slovenci, posebno okoličani, toliko posebnih potreb, da nam je treba časnika, ki bi izhajal prav v Trstu, če tudi bolj poredkom, da bi se med našim ljudstvom jako razširil, budil in v nemal ga za narodno reč in branil njegove pravice, kar ne bi nikakor mogli doseči s časnikom, ki zunaj Trsta izhaja. Ako je „Soči“ mar za spravo, naj se spravi najprej z „Glas-om“, ker v Gorici je en slovensk tednik čisto zadosti in potem bo tudi materialno stanje skupnega goriškega lista bolj vtrjeno in se mu ne bo treba bati tržaškega lističa. Ako bi se pa moral na vsaki način napraviti le en slovensk časopis za vso primorsko deželo, naj se ta ustanovi v Trstu, kot poglavitem mestu in naj se v ta namen združijo vse duševne moči iz Gorice in iz Trsta. Slednjič moram opomniti, da ni res, da bi se bili že s „Sočo“ združili, temuč pokazale so se pri tem združevanju take težave, da pride reč prihodnjo nedeljo zopet v občni zbor, kateri morebiti zopet vkrene na prvo pot — v tej zadevi, kakor tudi v zadevi tabora. Ne vem, na kaj misli g. Dolinar, ko govori o „toliko občnih in tajnih političnih razlogih“, zarad katerih se je tabor odložil do spomladi; moja misel pa je ta, da pritisk od nasprotne nam stranke na vlado ne bo spomladi nič manji, nego je sedaj in ako misli vlada tabor to jesen prepovedati, prepovedala ga bo lahko ravno tako prihodnjo pomlad. Tedaj več odločnosti in neodvisnosti, gospoda moja! To bodi rečeno brez strasti v porazumljenje in v korist narodu in našemu polit. društvu. —

Pa zdaj kaj družega. Vem, da bi čestiti bralci radi kaj slišali o dogodbah v Trstu in so jim sama poročila o polit. društvu morda že predolgočasna. Ali težko je tej opravičenej radovednosti vstreči; ne da ne bi imel kaj pisati, temuč ker ne znam skoro kje začeti. Vsaki dan nam prinašajo tržaški dnevnik nove dogodbe — večidel žalostne — tako da bi imel gradiva dosti za vsako številko „Slovenca“ ako bi jih hotel pobirati, ker pa tega ne morem in nočem, naj navedem le nekaj izglede. Nekteri obupni nezadovoljneži sami

sebe umoré; tako se je pred nekaj časa nekdo vstrelil, obesil; drugi pridejo sém v Trst život si končat, kakor neki tuj mladeneč, ki se je vstrelil in so pri njem našli listič z besedami: „Lebe wohl, du schöne, aber auch böse Welt.“ Nasprotno pa gredó drugi iz Trsta v druga mesta si življenje jemaj, kakor pred nekimi dnevi neka žena, iz nesrečne rodovine P. v Trstu, ki je skušala svojega moža v Milanu z brivno britvo umoriti, potem pa se je v ječi sama obesila; zopet drug je prišel z dezele in je svojej sestri s sekuro glavo razbil, da jej je odnesel nekaj denarjev itd., — take dogodbe so navadne pri nas in se vrsté skoro poredoma; poleg teh pa se godi zdaj ta, zdaj druga nesreča, n. p. da je kdo padel in ostal mrtev na mestu, da so se konji splašili in je bil kočijaž smrtno ranjen itd.

Grozdja kaže pri nas, hvala Bogu, prav veliko, pa tudi bolezen se je začela tu pa tam prikazovati. Sploh letina ne kaže slabo, samo vode pomanjkuje, posebno na Krasu.

Od cesarja imenovani novi tržaško-koperski škof, mil. g. dr. Jurij Dobrila, dozdej škof poreški in puljski, je bil od sv. očeta 5. t. m. potrjen. Mil. g. Dobrila se je rodil 16. aprila 1812 v Antinjani v Istri in je vrl in vnet Slovan. Spisal je kot častni kanonik pri sv. Justu v Trstu hrvaško molitveno knjigo „Otče, budi volja tvoja“, ki se boje rabi v Istri kot liturgična knjiga. Vmeščenje novega škofa v Trstu bo, kakor se sliši, 15. avgusta; za spominek ranjcemu škofu Jerneju Legat-u se je nabralo dozdej 1933 gold. in 5 kr.

Domače novice.

V Ljubljani, 10. julija.

(Slovesne črne sv. maše za ranjč. cesarjem Ferdinandom) 8. t. m. v stolni cerkvi so se vdeležili vsi tukajšnji vradi, profesorji pa častniki, katerih je bilo jako mnogo prišlo. Tudi vrl naš „Sokol“ se je vdeležil svečanosti, pri kateri smo pa zastonj iskali zastopnike kakega nemčurskega društva, ki bi gotovo ne bili izostali, da slovesnost ne bi bila veljala avstrijskemu cesarju, ampak kakemu P r u s a k u!

(Za ranjcega cesarja Ferdinanda) so mil. g. knez in škof po želji svitlega cesarja Frančiška Jožefa z razpisom 7. t. m. zapovedali, da naj se prihodnji terek, to je, 13. t. m., po vsih farnih, kuratnih in klosterskih cerkvah glavnega mesta in cele škofije opravijo slovesne mrtvaške sv. maše. Po volji svitlega cesarja se vdeležijo teh slovesnost vse c. kr. vradnije, deželni in srenjski zastopniki itd. Čč. gg. duhovnim pastirjem priporočuje v. č. škofijstvo, da bi prejšnjo nedeljo, to je, 11. t. m., to slovesnost oznanili in pristavili zadevno povabilo.

(Od mil. kneza in škofa dr. Jerneja Vidmarja) se je včeraj dopoldne poslovala ljubljanska duhovščina, na večer pa jim je godba gasilna pod oknom za slovó zagodla nektere igre. Danes popoldne ob 5. uri se odpeljejo v Kranj, kjer bodo jutri birmovali in potem za trdno ostali. Vodstvo škofije so pisмено izročili stolnemu kapitelnu, ki bode za čas, dokler novoimenovani škof iz Rima ne dobé potrjilnega pisma, izvolil kapitelnega vikara.

Razne reči.

— Kmetiškim županom za posnemanje. Zadnje „Novice“ razglašajo prav energičen protest želimeljske županije pod Ljubljano, ktere ga je bila županija prepoznó

poslala deželnemu zboru kot peticijo. V tem jedrnatem spisu se pritožuje županija, da ji okrajno glavarstvo pošilja vedno le nemške dopise, za katere je težko dobiti tolmača, in želi, da bi ji gosposka dopisovala v domačem slovenskem jeziku, da ne bo treba županu iskati prestavljajca. Enakih pritožb je poslalo deželnemu zboru že več županij, a vendar smo prepričani, da je komaj petdesetina. Zato bi bilo prav, ko bi vsi slovenski župani na noge stopili in energično zahtevali, do kar imajo postavno pravico, namreč njim razumljive, toraj slovenske dopise od uradnih. Če bi nobeden ne hotel sprejeti nemških dopisov, potem bi uradnije morale pisati slovenski, ker so uradnije za ljudstvo, ne pa ljudstvo za uradnije. Zapomnite si to, župani, in ojačite se! Saj so uradnije postavno zavezane vstrezati vam v tem obziru, one morajo, če vi le hočete!

— Za noslanje so lani Štajarci potrebovali 1065 centov tobaka.

— Ptujski „fortšritlarji“ hočejo v Ljutomeru in v Rogatcu sklicati shode. Teh pa je treba?

— Samoumori na Koroškem. V Celovcih sta se 2 vojaka ustrelila, 1 hlapec obesil, v Bleibergu pa neka žena; v Belaku se je pravnik ustrelil; v Resahu se je stavec, v Paternijonu pa nek kmet obesil. — Vse to se je v 14 dnevih zgodilo!

— Huda nevihta in povodenj je bila po pekerskih vinogradih in v Lembahu, ter je vinograde globoko zdrila in planjave poplavila, tudi strela je v nek kostanj udarila.

— Bencingerjeve Glaubens- u. Sittenlehre sta ravnokar na svetlo prišla 5. in 6. snopič, ki se kakor prejšnji odlikujeta z zanimivim zapopadkom in ličnimi podobami.

— Duhovske spremembe v lavantinski škofiji: Č. g. Jožef Kukovec, je imenovan za župnika pri sv. Andrašu v Slov. gorici. — Živijo!

— V tržaški škofiji: Umrle čast. gospod Jože Lampe, kurat Konvelski. Naj v miru počiva!

Eksekutivne dražbe.

Na Štajarskem.

12. julija. Franc Futek v Spodnji Hajdini, 435 gl. (1.)

13. julija. Štinec v Trnju, 2135 gl. (1.) — Klaužer v Veterniku (3.) — Svenšek v Sakli, 1225 gl. (3.)

14. julija. Zapuščina v Soštanci 1015 gl. — Amon v Krčevini 2250 gl.

15. julija. Vračič v spodn. Jakobskem dolu, 6282 gl. (3.)

16. julija. Gregorec v Rakoveih' 926 gl.

Gospodarji pozor!

Zavarovalnica „Minerva“ zavaruje po najnižji ceni proti škodi po toči za gotove premije ali pa proti menjicam.

Ravnateljstvo za slov. dežele
Janez Jereb.

Pisarna v Ljubljani na Starem trgu hiš.-št. 155. (37—10)

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k							
	Pšenice	Rži	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Prosa	Soršice
v Ljubljani	2.30	1.60	1.25	1.00	1.45	1.35	1.30	1.70
v Kranji	2.40	1.70	1.50	0.95	1.50	1.30	1.35	—
v Loku	2.41	1.70	1.50	1.00	1.55	1.30	1.35	—
v Novomestu	2.20	1.85	1.10	1.00	1.60	1.65	1.65	1.60
v Sodražici	2.90	—	—	1.00	1.50	1.50	1.65	2.40
v Mariboru	2.10	1.75	1.35	1.05	1.50	1.30	1.65	—
v Ptuj	1.75	1.60	1.50	0.95	1.25	1.15	1.60	—
v Celju	2.35	1.80	1.55	1.15	1.75	1.50	1.70	—
v Celovcu	2.20	1.80	1.50	1.00	1.40	—	—	—
v Trstu	2.60	1.90	1.50	1.10	1.70	—	—	—
v Zagrebu	2.25	1.25	1.30	0.95	1.35	—	—	—
v Varaždinu	1.95	1.50	1.30	0.95	1.20	1.10	1.50	—
na Dunaju	2.60	1.80	1.50	1.00	1.55	—	—	—
v Peštu	2.45	1.60	1.30	1.00	1.45	—	—	—
v Pragi	2.50	1.60	1.30	1.20	—	—	—	—
v Građcu	2.20	1.80	1.40	1.20	1.50	—	—	—

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete
Gabriel Piccolija,
lekarja v Ljubljani na dunajski cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kdor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano naravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezokusno in ne slabo dišeče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlicev pulver. Nareja se s čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucet škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje s soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu pri vsih notranjih in zunanjih prisadnih, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème, je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Špocialno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsimi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, ktera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajžev pulver. Izključljivo iz vegetabilčnih tvarin, posebno zdrav za kožo, ktereji podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Nezmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék užje poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, daje najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju. (36—10)

Telegrafične denarne cene 8. julija.

Papirna renta 70.— — Srebrna renta 73.10 —
1860letno državno posojilo 112.70 — Bankine akcije 939.—
— Kreditna akcija 121.75 — London 111.35 — Srebro 100.35. — Ces. kr. cekini 5.24. — 20Napoleon 8.88.

Ozira vredno!

medicinsko-popularna razzodba zdravilnosti in učinke

pravega

Wilhelmovoga

antiartritichnega antirevmaticnega čaja za čiščenje krvi po resničnih dokazih.

Le mnogi dokazi izvrstne upljivosti zgoraj imenovanega čaja v protinskih in revmatičnih boleznih, potem pohvalni sprejem in rabljenje od veliko racijonelnih zdravnikov, so nas napotili, tukaj o tem važnem sredstvu govoriti. Veliko je tistih, ki vsako leto obiskujejo žvepljene toplice, da bi tam našli zljazšanje in oproščenje svojih protinskih ali revmatičnih boleznij, in v resnici se vrnejo domu kot novo ustvarjeni. Dvakrat more toraj tiste boleti, ktere omejeno premoženje ali nemoč, od svojega poklica, od svojih ločiti se, izključuje, udeležiti se zdravilnost majke narave: oni so obsojeni na vedno bolezni. V tem slučaju je tedaj, kjer se ta čaj izkaže in je zategadelj visoke vrednosti. Ta čaj ima specifično upljivost na scavnico, pot in krv bolnikovo, kar smo po kemični preiskavi scavnice in potú opazovali in more vsak na protinu in revmatizmu trpeti, ki rabi ta čaj, čudno spremembo, posebno v scavnici (ktera se že v malo dneh vedno bolj in bolj kalí in gošo kaže na dnu, v kteri so anomalne izpeljane dražeče tvarine) sam opazovati, pri čemur bode ob enem veselje doživel, da bo čutil svojo bolezen vsak dan zmanjševati se in naposled celo izginiti.

Ravno tako vzroči ta čaj (vžit, pred ko se spat gre) zbadanje na koži in jako zmerno izparjenje kože, kar bolnemu vedno veliko izlajšanje dela.

Uživanje tega čaja ni nikakor neprijetno, ne nadleguje prebavljanja in pospešuje zelo pri marsikom odpiranje telesa. Toraj imamo polni uzrok, zaznamovati ta čaj ko cenilno obogatitje zdravil zoper protin in revmatizem in za čiščenje krvi.

Javna zahvala

gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchenu, ki je iznašel antiartritichni antirevmaticni krvočistilni čaj.

Čisti krv zoper protin in revmatizem.

Ako tukaj javnost nastopim, je zategadelj, ker smatram prvič za dolžnost, gospodu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchenu, svojo iskreno zahvalo izreči za dobroto, ki mi jo je njegov krvočistilni čaj v moji revmatični bolezni izkazal in potem, da bi tudi druge, ki so ti tudi bolezni propali, na ta izvrstni čaj opozorila. Nisem v stanu, mučne bolečine, ki sem jo skozi cele tri leta pri vsaki vremenski spremembi trpela, popisati, in kterih me niso mogla ni zdravila, ni žvepljene toplice v Badenju pri Dunaji rešiti. Brez spanja valjala sem se cele noči v postelji sem ter tje, moja slast se je manjšala vidno, moj izgled se hušjal in cela telesa moč je pojemala. Po 4 tedne dolgem uživanji imenovanega čaja sem bila svojih bolečin celo rešena, in sem že zdaj, ko že 6 tednov ne pijem več čaja, tudi celi telesni položaj se je zboljšal. Trdno sem prepričana, da bode vsak, ki v enakih boleznih pribeži k temu čaju, tudi iznajdnika njegovega, gospoda Franc Wilhelma, kakor jaz, blagoslovil. Z izvrstnim spoštovanjem

Grofica Budschin-Streifeld,
soproga oberstlajtjanata na Dunaji.

(18—19)

Wühringer Hauptstrasse.

Srarimo pred ponarejanjem in sleparijo.

Pravi Wilhelmov antiartritichni antirevmaticni čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije Wilhelmovoga antiartritichnega antirevmaticnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchenu pri Dunaji ali v mojih časnikih navedenih zalogah.

Zavitek, v 8 obrokov razdeljen, po predpisu zdravniku pripravljen, s podakom v različnih jezikih 1. gld., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhelmov antiartritichni antirevmaticni čaj za čiščenje krvi tudi dobiva: v Ljubljani pri Petru Lasniku; v Kranju pri K. Šavniku; v Postojni pri Jožefu Kupferschmidu; v Novem mestu pri Dom. Ricoli-u; v Celju pri Baumbachu, lekarju, Francu Rauscherju, lekarju in Karolu Krisperju; v Mariboru pri Alois Quandestu; v Prassbergu pri Tribucu; v Beljaku pri Matevž Fürstu; v Celovcu pri C. Clementschitsch-u; v Gorici pri Franzom-u lekarju; v Varaždinu pri dr. A. Halterju, lekarju.